

Dosarul nr. 3ra-289/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud: G.Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V.Clima, M.Guzun, G.Dașchevici)

Î N C H E I E R E

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Victor Burduh

Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de către Zinaida Cheptea,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de către Zinaida Cheptea împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul
Teritorial Glodeni cu privire la repunerea în termen, obligarea stabilirii pensiei de
limită de vârstă, stabilirea viciului erorii de drept și de fapt în acțiunile pârâtului cu
recomandarea de a nu comite astfel de delictе,
împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 15 august 2019, Zinaida Cheptea a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Glodeni
cu privire la repunerea în termen, obligarea stabilirii pensiei de limită de vârstă,
stabilirea viciului erorii de drept și de fapt în acțiunile pârâtului cu recomandarea de
a nu comite astfel de delictе.

În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 25 iunie 2019 s-a prezentat la Casa
Teritorială de Asigurări Sociale Godeni cu adresarea de a-i fi perfectate actele cu
dreptul la pensie pentru limita de vârstă, pe motiv că a împlinit vârsta de 58 ani, fapt
confirmat prin buletinul de identitate cu nr. A 09051435 din 14 noiembrie 2006
eliberat de of. 09.

Operatorul care se afla la ghișeul de deservire a populației i-a comunicat că
întrunește condițiile dreptului la pensie pentru limita de vârstă, în același timp fiind
comunicat că nu este necesar să depună acum o astfel de cerere cu dreptul la pensie
pentru limita de vârstă. Apoi i-a înmănat o filă cu titlul de listă a documentelor
necesare pentru stabilirea pensiei pentru limita de vârstă - femei 58 ani, termen de
prezentare a documentelor 30 zile din ziua de naștere, cu indicarea a 11 acte ce trebuie
să le prezinte. Aceasta filă nefiind datată și semnată de persoana ce a eliberat-o.

În aceeași zi, la data de 25 iunie 2019, ora 14:49, de către Casa Teritorială de
Asigurări Sociale Glodeni, i s-a eliberat un extras din cont cu privire la venituri și

alocații sociale percepute în bugetul de stat ca urmare a prestării serviciilor în domeniul public pe numele reclamantei Zinaida Cheptea.

Acumulând toate actele necesare și prezentând-se pe data de 2 iulie 2019 la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Glodeni, a depus actele necesare la operatorul de la ghișeu unde acesta i-a comunicat că trebuie să depună și o cerere în acest sens, ca să i se calculeze pensia pentru limita de vârstă. Această dată a fost în interiorul termenului de 30 de zile calendaristice cum menționase precedentul operator de la ghișeu.

La 7 august 2019 a recepționat scrisoarea cu nr. 1000 din 5 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni, cu privire la refuzul în stabilirea pensiei pentru limita de vârstă deoarece cererea pe care a depus-o a fost înregistrată pe data de 2 iulie 2019, dar unde ea trebuia să fie înregistrată până pe data de 1 iulie 2019 pe motiv de modificare a legislației în baza Legii nr. 290 din 16.12.2016, pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Luând cunoștință de decizia nr. 30/2019/15015 din 2 august 2019 privind respingerea cererii în stabilirea pensiei pentru limita de vârstă, a stabilit că față de ea a fost exercitat un abuz cu îngrădirea unui drept imprescriptibil, consfințit în Constituția R. Moldova, dreptul la pensie.

Urmare a răspunsului dat considera că trebuie să fie repusă în termen, conform dispozițiilor art. 116 alin. (1), (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă deoarece la data de 25 iunie 2019 s-a prezentat la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Glodeni pentru depunerea cererii cu privire la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă. Această argumentare se probează prin ziua eliberării extrasului de cont cu privire la veniturile și alocațiile sociale rambursate în bugetul de stat în urma prestării serviciilor publice în instituția reformată Centrul de Sănătate Publică Glodeni a funcționarului Zinaida Cheptea.

Aceste argumente se probează prin fila cu inscripția lista documentelor necesare la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă - femeii 58 ani, termen de prezentare a documentelor 30 zile din ziua de naștere, cu indicarea a 11 (unsprezece) acte ce trebuie să le prezinte. Această filă nu este una tipizată dar redactată de către funcționarul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni care cu intenție de rea credință a indus în eroare reclamanta pentru a o limita în dreptul său constituțional - dreptul la pensie.

Conform dispozițiilor Hotărârii de Guvern nr. 937 din 13 noiembrie 2014 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale dispune în capitolul III, Organizarea activității, pct. 13 Structura Casei Naționale subpunctul 2, Casele teritoriale sunt administrate în mod direct de Casa Națională, își exercită funcțiile sale în conformitate cu actele legislative și normative, precum și cu prevederile prezentului regulament și regulamentului acestora de organizare și funcționare aprobat de directorul general al Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Potrivit Hotărârii nr. 10 din 8 mai 2018 a Curții Constituționale, în dosarul nr. 24g-2018, confirmat în pct. 53 - Tratamentele diferențiate sunt discriminatorii dacă nu au o justificare obiectivă și rezonabilă, dacă nu urmăresc un scop legitim sau dacă nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul urmărit pentru a fi realizat (Van Raalte v. Olanda, 21 februarie 1997, paragraful 39).

A menționat că, conform recomandării nr. 99 din 14 aprilie 2017 a Curții Supreme de Justiție cu privire la interpretarea normelor de drept ce vizează termenele de procedura specifică: calcularea termenelor de procedura determinate de o dată calendaristică sau de data comunicării actului de procedură se efectuează cu referire la acel moment (acea zi). Ziua concretă are importanță și pentru calculul termenelor procedurale, determinate de referința la un eveniment viitor și cert. Termenul procedural nu se consideră încălcat în cazul în care cererea de chemare în judecată, cererea de apel, de recurs sau de revizuire, documentele sau sumele de bani au fost transmise prin poștă, telegraf sau orice alt mijloc de comunicare, până la ora 24:00 a ultimei zile a termenului. În asemenea situații, acțiunea procesuală se consideră realizată în termen, iar predarea documentului către structurile de comunicație echivalează cu executarea acțiunii în instanța de judecată.

Astfel, activând în cadrul instituției publice de stat Centrul de Sănătate Publică Glodeni din anul 1980 și până în ziua de 25 iunie 2019 a acumulat un stagiul de cotizare cu vechime în muncă de 39 ani. Pe parcursul perioadei de activitate în Centrul de Sănătate Publică instituția dată a fost supusă diverselor reforme.

Împlinind vârstă de 58 ani, s-a prezentat pe data de 25 iunie 2019 în incinta Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni cu intenția de a i se perfectă actele cu privire la optarea pensiei pentru limita de vârstă, unde i-a fost eliberat un extras din cu privire la alocațiile sociale rambursate în bugetul de stat. Acest extras din cont probează faptul că la data de 25 iunie 2019 s-a adresat cu o cerere verbală de a i se perfectă actele cu privire la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă. Operatorul în cauză, contrar atribuțiilor de serviciu și obligațiilor fișei de post, nu a întocmit nici un proces verbal cu privire la recepționarea cererii sale verbale cu privire la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă. Această dispoziție legală se întemeiază în art. 73 alin. (6) Codului Administrativ.

Prezentându-se la data de 2 iulie 2019, operatul de deservire a populației i-a comunicat că trebuie să depună o cerere cu privire la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă unde a primit cererea și documentele ce îi fuseseră comunicate să le prezinte.

Potrivit răspunsului nr. 1000 din 5 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni se stabilește că cererea reclamantei a fost înregistrată la data de 2 iulie 2019.

Acest răspuns a fost înregistrat la Oficiul poștal MD-4901, la data de 7 august 2019, de unde curge termenul de prescripție extinctivă cu privire la comunicarea actelor de procedură.

Potrivit dispozițiilor imperative a Codului administrativ și a Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998, termenul de examinare a unei cereri (petiții) este în interiorul termenului de prescripție de 30 zile calendaristice. Acest termen a fost încălcat cu 3 zile calendaristice conform scrisorii nr. 1000 din 5 august 2019 înregistrat în cancelaria Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Glodeni, iar conform ștampilei aplicate de Oficiul Postal Glodeni acest termen este încălcat cu 5 zile calendaristice. Totodată acest proces de examinare a petiției este susceptibil de încălcarea art. 6 a CEDO cu privire la procesul echitabil.

Argumentând circumstanțele expuse mai sus reclamanta deducea ideea că repunerea în termen de adresare cu privire la stabilirea pensiei pentru limita de vârstă a fost în interiorul termenului, datând această dată din ziua de 25 iunie 2019. Culpă

neînregistrării cererii de către operator o probează prin ziua, luna și anul eliberării extrasului din cont pe numele reclamantei.

A solicitat Zinaida Cheptea admiterea acțiunii; repunerea în termen cu stabilirea datei de adresare la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Glodeni – 25 iunie 2019; obligarea Oficiului Teritorial Glodeni a Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite decizia privind acceptarea cererii verbale din 25 iunie 2019 în stabilirea pensiei de limită de vârstă, cu împlinirea vârstei de 58 ani din ziua de 24 iunie 1961; stabilirea viciului erorii de drept și de fapt în acțiunile angajaților Oficiului Teritorial Glodeni a Casei Naționale de Asigurări Sociale, comise față de Zinaida Cheptea cu recomandarea de a nu comite astfel de delict.

Prin hotărârea din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost admisă parțial, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale de a stabili și achita Zinaidei Cheptea născută la 24 iunie 1961, pensia pentru limită pentru perioada 25 iunie 2019 – 24 decembrie 2019. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 27 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a pronunțat o nouă decizie sub formă de încheiere prin care acțiunea a fost declarată inadmisibilă pe motivul nerespectării procedurii prealabile.

În favoarea concluziei enunțate instanța de apel a reținut că, la sesizarea instanței de judecată cu prezenta acțiune Zinaida Cheptea nu a ținut cont de prevederile art. 40 din Legea nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, care stabilește expres că, decizia privind stabilirea dreptului la pensie sau respingerea cererii de pensionare, privind reținerile din pensie sau încasarea sumelor plătite în plus, poate fi contestată la Casa Națională de Asigurări Sociale. În caz de dezacord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, aceasta poate fi atacată în instanța de contencios administrativ competentă.

Astfel, instanța de apel a conchis că acțiunea în contencios administrativ formulată de Zinaida Cheptea urmează a fi declarată inadmisibilă din motivul nerespectării procedurii prealabile. Or, în cazul dezacordului cu refuzul Oficiului Teritorial Glodeni al Casei de Asigurări Sociale de stabilire a pensiei de limită de vârstă, petiționara Zinaida Cheptea urma să conteste actul respectiv la Casa Națională de Asigurări Sociale, iar ulterior, în caz de dezacordului cu decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale urma să inițieze acțiune în instanța de judecată, or, procedura respectivă este reglementată prin Legea specială, însă, Zinaida Cheptea nu a întreprins careva acțiuni în acest sens, adresându-se direct în instanța de judecată.

La data de 1 decembrie 2020, Zinaida Cheptea a depus cerere de recurs nemotivată, iar la data de 8 februarie 2021 motivarea recursului împotriva deciziei din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, instanța de apel nu a aplicat prevederile art. 238 alin. (2) Cod administrativ și nu a interpelat de la Casa Națională de Asigurări Sociale dosarul său personal pentru a verifica toate solicitările sale.

Curtea de Apel Chișinău nu a verificat corectitudinea aplicării legii, a modificat integral hotărârea primei instanțe și contrar art. 194 alin. (2) Cod administrativ.

A solicitat Zinaida Cheptea admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 244 alin.(1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că decizia din 11 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată prin intermediul oficiului poștal și recepționată de recurenta Zinaida Cheptea la data de 12 ianuarie 2021 (f.d.139). Astfel se constată că, atât recursul nemotivat depus la data de 1 decembrie 2020 (f.d.135), cât și motivarea acestuia depusă la data de 8 februarie 2021, sunt în termen.

La data de 12 februarie 2021, în adresa intimetei a fost expediată cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței. Până la examinarea admisibilității cererii de recurs, intimata nu a depus referință prin care să își expună opinia asupra recursului depus de Zinaida Cheptea.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Zinaida Cheptea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din motivele ce succed.

În temeiul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Zinaida Cheptea.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Zinaida Cheptea, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Victor Burduh

Nicolae Craiu